

Võõrkeelte ainevaldkonna kava rakendamise üldalused

Võõrkeelte ainevaldkonna õppeained on: A-võõrkeel, B-võõrkeel. A-võõrkeelena õpitakse inglise keelt. B-võõrkeelena õpitakse vene ja saksa keelt.

Ainevaldkonna nimetus ja selgitav lühikirjeldus

Võõrkeelte ainevaldkonna eesmärk on tagada, et õpilastel kujuneks eri keeltes välja suutlikkus mõista, väljendada ja tõlgendada mõtteid, tundeid, fakte ja arvamusi nii suuliselt kui ka kirjalikult (kuulamine, rääkimine, lugemine ja kirjutamine) mitmesugustes ühiskondlikes ja kultuurisituatsioonides, lähtudes nende vajadustest ja soovidest.

Võõrkeelte õppimine avardab õpilaste suhtlusvõimalusi, aitab neil mõista ja väärtustada mitmekeelelist ja -kultuurilist maailma ning kujundab nende suutlikkust võõrkeeleoskust elukestvalt arendada. Valdkonnasisene lõiming toimub võõrkeele õpetajate koostöös. Õpilasi suunatakse kasutama ühes keeles omandatud oskusi, et õppida teist keelt ning luua seoseid ja tuua paralleele keelte vahel.

Võõrkeelte õpe lähtub Euroopa keeleõppe raamdokumendi põhimõtetest ning selles kirjeldatud keeleoskustasemetest. Võõrkeelte õpitulemusi on raamdokumendile toetudes kirjeldatud ühtsetel alustel. Raamdokumendi põhimõtete rakendamine õppes võimaldab motiveerida õpilasi võõrkeeli õppima, suunata erineva edasijõudmisega õpilasi endale jõukohaseid eesmärke seadma ning saada läbipaistvat tagasisidet saavutatu kohta.

Ainevaldkonna pädevus

Võõrkeeleõppe tulemusena kujuneb õpilastel eakohane võõrkeelepädevus vähemalt kahes võõrkeeles, mis tähendab, et õpilane:

- 1) mõistab ja vahendab võõrkeeles esitatut;
- 2) suhtleb eesmärgipäraselt ja olukohaselt nii kõnes kui ka kirjas;
- 3) loob ja esitab nii suuliselt kui ka kirjalikult eri liiki tekste;
- 4) tunneb õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade kultuuri;
- 5) mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust;
- 6) väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima;
- 7) kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte;
- 8) omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.

Õppeainete kirjeldused

Ainevaldkonna õppeained ja maht

Ainevaldkonda kuuluvad **A-võõrkeel** ja **B-võõrkeel**.

A-võõrkeelena õpitakse inglise keelt alates 2. klassist. B-võõrkeelena õpitakse vene ja saksa keelt alates 5. klassist.

Õppeaine	Õppetundide arv nädalas klassiti									
	I kooliaste			II kooliaste			III kooliaste			
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII	IX	Tunde kokku
A- võõrkeel		1	2	3	3	3	3	3	3	22
B- võõrkeel					1	2	3	3	3	12

A-võõrkeel on enamikule õpilastest esimene kokkupuude teise keele ja kultuuriga, mistõttu üks A-võõrkeele õppe tähtsamaid ülesandeid on äratada õpilastes huvi teiste keelte ja kultuuride vastu ning tekitada võõrkeeleõppeks motivatsiooni. Oluline on ka võõrkeelte õppimiseks vajalike õpioskuste kujundamine ning arendamine, sealhulgas oskus seada endale õpieesmärke ja analüüsida oma õpitulemusi, kasutades nt Euroopa keelemappi või õpimappi. A-võõrkeele õppimisel saadud õpioskused aitavad omandada järgmisi võõrkeeli.

A-võõrkeele õppimine kõigi kooliastmete jooksul peaks üldjuhul tagama, et õpilane omandab keeleoskuse sellisel tasemel, mis võimaldab tal edaspidi oma keeleoskust iseseisvalt edasi arendada, aga ka õpitud keelt oma muude teadmiste ja oskuste arendamiseks kasutada, sh selles keeles õppida. Seetõttu on soovitatav kasutada A-võõrkeele õppes lõimitud aine- ja keeleõppe elemente.

A-võõrkeele õppes nagu põhikooli võõrkeeleõppes üldiselt keskendutakse kuuele teemavaldkonnale: mina ja teised; kodu ja lähiümbrus; kodukoht Eesti; riigid ja nende kultuur; igapäevaelu, õppimine ja töö ning vaba aeg ja meedia. Nende käsitlemisel lähtutakse vastava kooliastme õpilaste keeleoskustasemest, kogemustest, huvidest ning vajadustest.

B-võõrkeele õppimise eesmärgiks on saavutada põhikooli lõpuks keelekasutaja algtase, mis loob aluse hilisemaks keeleoskuse edasiarendamiseks. B-võõrkeele õppes saab toetuda A-võõrkeelt õppides saadud õpikogemustele ja omandatud õpioskustele ning neid edasi arendada. Oluline on erinevate keelte üksteist toetav ja väärtustav õpetamine, eriti seoste nägemine A-võõrkeelega.

Ka B-võõrkeeleõppes keskendutakse kuuele teemavaldkonnale: mina ja teised; kodu ja lähiümbrus; kodukoht Eesti; riigid ja nende kultuur; igapäevaelu, õppimine ja töö ning vaba aeg ja meedia. Nende käsitlemisel lähtutakse vastava kooliastme õpilaste keeleoskustasemest, kogemustest, huvidest ning vajadustest.

Oluline on A-võõrkeeles saadud õpioskuste kasutamine ja arendamine, endale õpieesmärkide seadmine ning nende saavutamise hindamine, kasutades nt Euroopa keelemappi või õpimappi.

Üldpädevuste kujundamine valdkonna õppeainetes

Väärtuspädevuse arengut toetatakse õpitavat keelt kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimise kaudu. Vaadatakse tutvustavaid filme, võimalusel külastatakse ingliskeelseid iga-aastaseid *American Drama Group Europe* teatrietendusi (klassikaliste teoste lavastusi). Osaletakse rahvusvahelistes projektides (Erasmus+, eTwinning). Õpitakse mõistma ja aktsepteerima erinevaid väärtussüsteeme, mis lähtuvad kultuurilisest eripärast.

Sotsiaalne pädevus on tihedalt seotud väärtuspädevusega. Õpilastel on oluline tutvustada õpitavate võõrkeelte kõnelevate maade kultuuritausta ja sellest tulenevaid käitumisreegleid ning ühiskonnas kehtivaid tavasid. Võõrkeelte õppimisel sotsiaalse pädevuse kujundamisele aitavad kaasa erinevad õpitöövormid (nt rühmatöö, projektõpe) ning aktiivne osavõtt õpitava keelega seotud projektidest (maailma keelte nädal, Euroopa keelte päev, *VeniVidiVici* õpilasvahetus programmis osalemine, erinevate asutuste (nt kauplus) külastamised kõnekeele harjutamise eesmärgil.

Enesemääratluspädevus areneb võõrkeeleeõppes kasutatavate teemade kaudu. Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab võõrkeeletunnis käsitleda arutluste, rollimängude ning muude õpitegevuste kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavama mõistmiseni. VEPA Käitumisoskuste Mängu meetodika kasutamine, et arendada õpilaste võimet kontrollida oma reaktsioone ja analüüsida oma käitumist. Oma tugevate ja nõrkade külgede hindamine on tihedalt seotud õpipädevuse arenguga.

Õpipädevust kujundatakse pidevalt erinevaid õpistrateegiaid rakendades (nt teabe otsimine võõrkeelsetest allikatest, sõnaraamatu kasutamine). VEPA meetodika kasutamine tundides, et parendada õpilaste õppetööle keskendumist. Uuriva õpetaja õpetamisstrateegiate kasutamine (vaba meenutamine, vahelduvõpe, hajutamine, mõttemallide muutmine) aitab õpilastel salvestada teadmisi tõhusamalt pikaajalisse mälli. Olulisel kohal on eneserefleksioon ning õpitud teadmiste ja oskuste analüüsimine (õpimapid).

Suhtluspädevus on võõrkeeleeõppes keskne. Võõrkeeleeõpetuse eesmärgid lähtuvad otseselt suhtluspädevuse komponentidest ning nende sisust. Hea eneseväljendusoskus, teksti mõistmine ja tekstiloomine on eduka suhtlemise eeldused võõrkeeltes. Koos suhtluspädevusega arendatakse õppijas oskust võrrelda oma ning võõra kultuuri sarnasusi ja erinevusi, mõista ning väärtustada teiste kultuuride ja keelte eripära, olla salliv ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri spetsiifikat. Erasmus+ ja eTwinningu programmides osalemisega seotud tegevused tõhusalt arendavad õpilaste eneseväljendusoskust ning õpetavad eesti ja teiste kultuuride väärtustamist ning tolerantsust.

Matemaatikapädevusega seondub võõrkeel suhtluspädevuse kaudu. Esmalt õpitakse võõrkeeles nt arvutama ning seejärel vastavalt keeleoskuse arengule mõistma erinevate elu- ja tegevusvaldkondade tekste, sh teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud teavet. Õpitakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid eri liiki tekste luues, korrigeerides ja esitades.

Ettevõtlikkuspädevus kaasneb eelkõige enesekindluse ja julgusega, mida annab inimesele võõrkeeleskus. Toimetulek võõrkeelses keskkonnas avardab õppija võimalusi viia ellu oma ideid ja eesmärged ning loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate eadaste ja mõttekaaslastega. Erasmus+ ja eTwinningu programmides osalemine. Valdkonnaülene lõimimine ja õppekava läbivate teemade käsitlemine. Keeltepäeva läbiviimine: keeleviktoriinid, võõrkeelsete luuletuste, laulude, sketšide ehk lühinäidendite esitamine.

Lõimimine

Võõrkeele ainekavad arvestavad teadmisi, mida õpilane saab õpitava keele maa ja kultuuri kohta teiste ainevaldkondade kaudu. Võõrkeeleõppes kasutatavad materjalid täiendavad teadmisi, mida õpilane omandab teistes õppeainetes, andes õpilasele keelevahendid erinevate valdkondadega seonduvate teemade käsitlemiseks. Võõrkeele keele omandamisel kasutatakse koostöös teiste ainevaldkondadega keeleoskuse integreeritud õppematerjale. Võõrkeeleoskus võimaldab muu hulgas õppijale ligipääsu lisateabeallikale (teatmeteostele, võõrkeelsele kirjandusele, internetile jt), toetades sel moel materjali otsimist mõne teise õppeaine jaoks.

Keel. Võõrkeelel on kõige otsesem seos keele ja kirjandusega, kuna võõrkeeleõppes rakendatakse emakeeles omandatud teadmisi: arendatakse kirjalikku ja suulist eneseväljendusoskust, luuakse tekste ning õpitakse neist aru saama. Kõik need teadmised ja oskused kantakse järgmist keelt õppides üle uude kultuurikonteksti.

Matemaatika. Matemaatikapädevuse arengut toetab numbrite tundmise ja arvutamise kõrval erinevates alustekstides leiduvate sümbolite, graafikute, tabelite ja diagrammide mõistmise ning tõlgendamise oskuse arendamine. Koostöös matemaatika õpetajaga viiakse trimestrite lõpus üks matemaatika tund või osa tunnist võõrkeeles.

Loodusõpetus, ajalugu ja inimeseõpetus. Lõimimine kujundatakse erinevate teemavaldkondade ja nendes kasutatavate alustekstide ning õppe kaudu. Võõrkeele õppes juhitakse õpilasi muu hulgas väärtustama looduslikku mitmekesisust ning vastutustundlikku ja säästvat eluviisi; ära tundma kultuurilist eripära ja järgima üldtunnustatud käitumisreegleid; kujundama oma arvamust ning olema aktiivne ja vastutustundlik kodanik. III kooliastmes viiakse läbi võõrkeeltega lõimitud loodusõpetuse, ajaloo või inimeseõpetuse väikesed jooksavad projektitööd.

Muusika ja kunst. Kunstipädevusega puututakse kokku kultuuriteadlikkuse kujundamise kaudu, õppides tundma erinevate maade kultuurisaavutusi nii teemade (nt „Riigid ja nende kultuur“, „Vaba aeg“) kui ka vahetute kunstielamuste ja nende kirjeldamise kaudu (kino,

teater, kontserdid, muusika, näitused, muuseumid jm). Õpilasi suunatakse märkama ja väärtustama erinevaid kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust. Kord aastas viiakse läbi kontsert, kus esitatakse võõrkeelseid laule ja luuletusi.

Tööõpetus. Erinevate teemavaldkondade ja nendes kasutatavate alustekstide ning õppe kaudu teadvustatakse tehnoloogia arengu suundumusi, seejuures arutletakse nt tehnoloogia kasutamisega kaasnevate võimaluste ja ohtude üle.

Kehaline kasvatus Kehakultuuripädevus seostub võõrkeeles tervisliku eluviisi ja kehalise aktiivsuse väärtustamisega. Võõrkeeletundides viiakse läbi liikumispause ja kasutatakse aktiivseid õppemeetodeid, et suurendada laste päevast liikumisaktiivsust ning parandada tähelepanu ja ülesannetele keskendumist.

Õppetegevuse kavandamine ja korraldamine.

Õpet kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, valdkonnapädevusest, kooliastme lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust, kooliastmete õppe- ja kasvatustöö rõhuasetustest ning lõimingust teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) arvestatakse ainevaldkonnas toimunud arenguga, võetakse arvesse kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas;
- 3) toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 4) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevusteks;
- 5) võimaldatakse õpet nii individuaalselt kui ka koos teistega, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi, suunatakse tegema valikuid, et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks.
- 6) arvestatakse õpilaste individuaalseid eripärasid ja pakutakse neile diferentseeritud sisu ja raskusastmega ning sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mis toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni; suurendatakse õpilaste õpimotivatsiooni, suunates neid oma õppetööd järjepidevalt analüüsima ja mõistma, kus nad õppijatena õnnestuvad, kus tuleb neil rohkem pingutada ning kuidas saaks nad oma eesmärgid saavutada;
- 7) motivatsiooni ja õpihuvi säilimist ning kasvatamist hoitakse tähelepanu all, reageeritakse õpiraskustele ning pakutakse õpiabi;
- 8) kasutatakse autentset ja nüüdisaegset keelematerjali sh digimaterjale ja -vahendeid;
- 9) võimaldatakse siduda õpet koolivälise eluga, et kogu ainekäsitus oleks võimalikult elulähedane, õpilasele eakohane ja tähenduslik.

Õppesisu sätestatakse kooli valdkonnakavas, valiku teeb võõrkeeleeõpetaja arvestusega, et kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud ning õpitulemused, üldpädevused, valdkonnapädevus oleksid saavutatud. Õpitulemuste saavutamiseks on

mõistlik tagada kooli tunnijaotusplaaniga nii A-võõrkeele kui ka B-võõrkeele tunnid vähemalt kolm korda nädalas.

Hindamine

Õpitulemusi hinnates lähtutakse kooli õppekava üldosa ning teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnates kasutatakse hindeid ning suulisi või kirjalikke sõnalisi hinnanguid, mis toovad esile õpilase tugevused ja edusammud.

A-võõrkeele I kooliastmes ning B-võõrkeele II kooliastmes hinnatakse põhiliselt õpilase kuulatud tekstist arusaamist ja suulist väljendusoskust, jõudes õppe edenedes kõigi osaoskuste hindamiseni. Puudustele juhib õpetaja tähelepanu taktitundeliselt. Õpilane õpib õpetaja juhendamisel ise oma tööle hinnangut andma.

A-võõrkeele II ja III kooliastmes ja B-võõrkeele III kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult. Iga trimestri alguses saavad õpilased informatsiooni trimestri jooksul toimuvate kontrolltööde ja nende sisu kohta. Trimestrite lõpus saavad õpilased tagasisidet kas suulise või kirjaliku sõnalise hinnangu ja hinde vormis kõigi osaoskuste kohta.

Hindamine toimub vastavuses kooli hindamisjuhendiga. Eesmärgiks on kõikide keele osaoskuste hindamine. Hindamise aluseks on viis A-võõrkeele õpioskust: kuulamine, lugemine, keelekasutus (grammatika), kirjutamine, kõnelemine. Tegemata tööd või puudulikud hinded vastavad õpilased järgi kümne päeva jooksul.

A-võõrkeeles on alates 3.klassist ja B-võõrkeeles alates 5. klassist kasutusel õpimapp, kuhu õpilane kogub:

- 1) loovtööd;
 - 2) sooritatud kontrolltööd/testid;
 - 3) õpilase eneseanalüüsid/hinnangud.
- Õpimapi korda ja sisu hinnatakse iga trimestri lõpus.

Õpikeskkond

Õpe toimub klassis, kus on keeleõppe eesmärkide saavutamist toetav ruumikujundus koos vajaliku õppematerjali, sisustuse ja tehniliste abivahenditega.

Kool korraldab õppe:

- 1) viisil, kus luuakse üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja

vägivallavaba õpikeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse kõiki õpilase pingutusi ja õpiedu;

2) klassiruumides, kus on võimalik liikumist eeldavateks tegevusteks (nt rühmatööd, õppemängud) inventari ümber paigutada;

3) klassiruumides, kus saab kasutada digitehnoloogiat, -keskkondi ja -materjale;

4) kasutades ka koolivälise füüsilise ja digiõppekeskkondade võimalusi, nt kooli lähiümbruses olev pargiala, teater, kino, õppereisid, õpilasvahetus, kohtumised õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega (VeniVidiVici; Erasmus+ ja eTwinningu rahvusvahelised projektid), et rakendada õppimist toetavaid ja mitmekesistavaid õppevorme.